

finnur mammuna aftur. Henda sögan er poetisk og stillfær, ólík hinum: Hurlumhey á Kannibáloynni, Loftferðin, Bara í skýmingini og Ein ræðusöga. Her gongur allt við fullari ferð millum drekar, ræður, ferfötur og annað valafólk. Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur bókina út, Edward Fuglø hefur gjørt myndirnar, sum eru ógvuliga vakrar, og bókin er ætlað børnum 4-8 ár.

Bókin er best egnað til, at vaksin lesa upp fyri børnum. Har eru nógv temu úr klassiskum ævintýrum, sum eg havi blandað saman við onkrum nýggjum. Alt er loyvt, sigur Rakel Helmsdal.

Tíðin í dag er soleiðis, at minni og minni verður fortalt.

Frásøglustin er við at hvørva, bara fyri 50 árum síðani dugdu øll at siga eina sögu. Tað er øgiliga harmiligt og keðiligt, at vit fullkomiliga gloyma frásøglustina. Onkustaðni úti í útjadaranum eru tað nøkur sum royna at bjarga frásøglustini, áðrenn hon hvørur fyri allar tíðir. Til dømis hefur frásøglustin ein stór-an leiklut á mínum kvøldskúlaskeiði í at skriva og spæla sjónleik.

Skrivfiri

Rakel hefur fulltíðararbeiði á Náttúrugripasavnum, men komandi mánaða hevur hon skrætt úr kalendaraum og fer burtur av at skriva. Hon hefur fingið uppgávuna frá Grímu at skriva ein leik, sum skal setast upp í vetur. Og hon hevur fingið ein mánaða at skriva leikin.

At seta seg niður at skriva soleiðis kann eg, tí eg havi royndir og venjing í at arbeiða á henda hátt. Tað snýr seg um teknikk og tað lærir man av royndum. Tað er hørð disiplin, men at arbeiða undir trýsti er als ikki so galið.

Sjónarhornið frá „skráu fjølunum“ hevur hon kannað bæði á, framman- og aftanfrá síðani 1985. Hon hevur verið við í Grímlingum, í Havnar Sjónleikarfelag og í barnaleikbólkunum Caratula. Hon skrivaði tveir barnaleikir og spældu teir saman í Caratula í 1988 og 1989, og í 1989 leikin Brúsjøkul, sum leysliga byggir á barnabókina av sama navni eftir Jens Paula Heinesen.

Størsti leikurin hon hevur skrivað er Kvarnareygað purpurreyða, sum er í savninum *Søgur úr Port Janua*.

Tað fellur mær lætt at skriva sjónleik og í prosatekstunum annars havi eg tað eisini við at skriva langar replikkir. Skalt tú skriva sjónleik, kreyst næstan, at tú kennir til sjónleikaumhvørvið og hvussu tað er at spæla sjónleik.

Hvat leikurin hon hevur í umbúna verður um vil Rakel ikki avdúka.

Eg kann ikki siga annað enn, at leikurin er um ein

vita, sum liggur uttan fyri Port Janua.

Um hon kundi hugsað sær at liva av at skriva, sigur Rakel.

Eg veit ikki, um eg kundi hugsað mær tað burtur av. Tað er rættiliga einsligt og mær dámar at koma út millum fólk. Men eg haldi, at skapandi og skrivandi fólk áttu at fingið móguleika at virka burtur av sum listafólk í longri ella styttri tíðarskeið.

Tað hevur verið sagt so nógv um umstøðurnar ella vantandi umstøðurnar hjá skrivandi fólk í Føroyum, men tað verður bara til tos. Okkara politikarar tosa um, at vit skulu vera sjálvbjargin, men teir gloyma, at vit eiga at hava ein sunnan mentunarpolitikk. Tað hevur ikki gingið upp fyri føroyingum, at vit kunnu liva av øðrum enn fiski. Íslendingar hava funnið út av tí og eru ógvuliga skapandi. Tá ið man hugsar um, hvussu fá afturat tey eru enn vit, er tað heilt fantastiskt. Av øllum norðurlöndum skara íslendingar framúr og tað gera teir, tí mentanin verður stuðlað so væl. Okkara listafólk skapa ikki orsakad av, men hóast vit ikki hava ein greiðan mentunarpolitikk.

Viðurkenning

Rakel hevur ikki hug at tosa um, hvussu føroyskar barnabókmentir eru annars. Men hon vil kortini siga, at tað er av týðningi, at hævundar ikki bara hugsa um tann føroyska lesaran, tá ið teir skriva.

Sum hævundur skalt tú

Køksgluggin

„Mamma, góða tíð, mær eina søgu,“ segði Elanor ein kvøldið við mammu sína.
„Jvírja søgi, góða tíð spandi mamma.
„Eina søvørða hugnaliga, har alt mógulegt hendir, men alt endar væl kortini.“
„Eina søvørða, sum tí fort at drøyma so væl av?“
„Ja, mamma, akkurat eina søvørða. Kom, fortel nú!“
Og so fortaldi mamman:

Drekar og annað valafólk, ið kemur út um stutta tíð, er eitt savn við fimm ævintýrum, har drekar sum vera man spæla ein stór-an leiklut. Her gongur allt við fullari ferð millum drekar, ræður, ferfötur og annað valafólk. Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur bókina út, Edward Fuglø hefur gjørt myndirnar, og Hestprent hevur prentilgjørt

ikki hugsa um, at bókin skal lesast av føroyingum, bara at hon skal lesast av øðrum enn tínum næstu. Ofta hava vit hug at slaka í dømingini, tí bókin er føroysk, so hugsa vit bara, at hon er í lagi, tí tað er bara í Føroyum allik-avæl.

Hóskvøldið vórðu Mentanarvirðislønir M. A. Jacobsens og Barnabókaheidslønir Tórshavnar Býráðs handaðar. Fyri tveimum árum síðani fekk Rakel Barnabókaheidslønina fyri bókina *Tey kalla meg bara Hugo*.

Hvønn týðning hevur

heidslønin hevur fyrri teg?

Sjálvandi hevur tað havt stór-an týðning, at eg fekk heidsløn fyrri fyrstu Hugo-bókina, serliga tann týðning, at so fekk eg eina ordiliga reaksjón uppá bókina. Og tað er sera gott at fáa at vita, at tað eru onnur enn familia og vinir, sum dámar bókina hjá tær. Tað kann jú ofta vera ein trupulleiki í Føroyum, at ongin reagerar upp á tað, tú hevur skrivað. Ofta hevur tú eina kenstu av, at ongin hevur lisið tað yvirhøvur, men kanska er tað ikki so. Fólk siga bara onki, hvørki um teimum

dámar bókina ella ikki, tey tora hvørki at rósa ella tað óvugta. Eg havi eina kenstu av, at næstan ongin hevur lisið seinnu Hugo-bókina, tí eg havi hvørki fingið ummæli ella persónligar reaktiónir.

At tað verður gjørdur munur á mentanarvirðislønunum í pengum, heldur Rakel ikki hevur so nógv at siga.

Mentanarvirðisløn M. A. Jacobsens er millum manna ein væl meira virð heidsløn, nakað man tosar um. Barnabókaheidslønin hevur ikki sama týðning.

Undir øllum umstøðum eru báðar heidslønirnar so smáar, at tær eru meira eitt herðaklapp, enn tær hava nakran figgarligan týðning.

Kansku áttu báðar heidslønirnar at verið latnar til dømis trýja hvørt ár. og so í staðin verið stórra. Heiðurin hevði tá verið væl stórra, upphæddin hevði gjørt mun, og man hevði ikki havt hesa kensluna av, at, ja, at so at siga øll, sum skriva okkurt í Føroyum fyrr ella seinni fáa M. A. Jacobsens ella Barnabókaheidslønina, sigur Rakel Helmsdal at enda í viðtali.

Bill Clinton á Bøvegi á Internótini

Eg gráti á Interneti, nú morgunmat eg eti í teimum Hvítu húsum á morgunmatarbønarmøti. Vit fáa ost og keks fyri angur hjá Bill Clinton og hansara sex.

Á Bøvegi á Internótum hevur Bill Clinton verið ljótur. Monica Levinsky rósar út og inn í skart og skrud, onkur sigur at hon er fúl, og Billur er freistaður av hesi »frú«?

Gott er at hava dómara til mann og biskop til morbróður, og nú hava ein tekopp í staðin fyri Livenskys kropp - og hennara sexutu ond - í síni hond!

Á morgunmatar møti eru prestar og klerkar og nógvir talerkar.

Fyrigeving Bill Clinton biður og vónar at nú er friður, og at Monica Levinsky tigur.

Men á Internót er harður streymur og høg flóð.

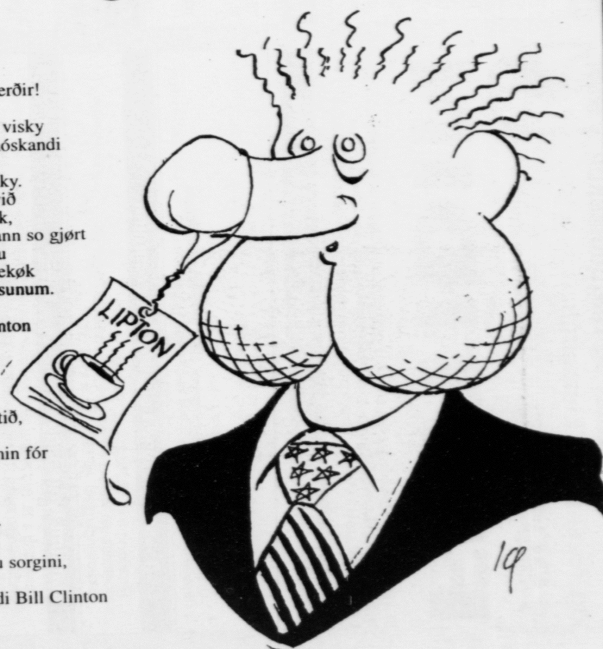
Har súðar út og inn og Bill Clinton gimar í síni synd ellivur ferðir!

Við einum glasi av visky hevur hann havt óhóskandi kynsliga nærveru við Monica Levinsky. Hann kann rokna við einari ríkisrættarsøk, men hetta hevur hann so gjørt í einari djúpari sofu tætt við ein lítlan tekøk í teimum Hvítu húsum.

Nú angrar Bill Clinton og drekkur bert te úr einum teblaði av Lipton.

Men teblaðið er lítið, og syndin er stór, hon um allan heimin fór á Internót, har prestur og klerkar og nógvir talerkar í tí Hvítu Borgini gráta í hesi sexutu sorgini,

tí má tann lippandi Bill Clinton drekka ein duss av Lipton!

Frits